

Kokybiškos savanorių veiklos vadybos Europos saugomose teritorijose gairės

Preambulė

Šios gairės buvo parengtos nustatius poreikį rasti ir palaikyti bendrą kokybiškos savanorių veiklos vadybos Europos saugomose teritorijose (ST) supratimą. Mokymosi visą gyvenimą projekto „Savanorių veiklos vadyba Europos parkuose“ partneriai¹ parengė šias gaires kartu su EUROPARC tinklo ST vadovais ir savanorių vadovais / koordinatoriais.

Remiantis Europos savanorių teisių ir atsakomybės chartija, „savanoriškai veiklai reikia įgaliojimus suteikiančios ir palankios aplinkos“. Šiuo atžvilgiu projekto partneriai yra įsitikinę, kad bendros savanoriškos veiklos vadybos vertybės ir principai saugomose Europos teritorijose gali duoti gerų rezultatų savanoriams, jų mokymosi procesams ir gamtos išsaugojimui.

Geros kokybės savanoriškos veiklos vadyba ST yra svarbi, nes:

- savanoriška veikla stipriai prisideda prie ST darbo įvairiose srityse, įskaitant tvarų turizmo vietų valdymą, bioįvairovės išsaugojimą, ekologinį švietimą ir prisitaikymą prie klimato kaitos;
- tai geras būdas skatinti racionalų gamtos išteklių naudojimą ir Europos pilietybę;
- tai veiksmingos priemonės sukurti atsidaivimą arba (vėl) suvienyti žmones su gamta;
- neoficiali mokymosi patirtis suteikia nemažas galimybes savanorių asmeniniam ugdymui.

Šias gaires projekto partneriai paskelbė 2013 m. sausio mėn. Europos saugomų teritorijų svarstymui ir išbandymui. Manome, kad per paskutinius projekto metus šis dokumentas išsirutulios ir galutinė versija bus paskelbta projekto pabaigoje.²

1. Aiškus įsipareigojimas

Dėl savanorių įtraukimo ir pripažinimo, kad savanoriška veikla yra dvikryptis procesas, kuris yra naudingas savanoriams ir ST, yra aiškus įsipareigojimas:

¹ Projekto partneriai yra EUROPARC federacija (DE), EUROPARC Vokietija (DE), FUNGOBE/ EUROPARC Ispanija (ES), Islandijos aplinkos apsaugos agentūra (IS), Federparchi-EUROPARC Italija (IT), Latvijos gamtos išsaugojimo agentūra (LV), Lietuvos valstybinių parkų ir rezervatų asociacija (LT), Rodna kalnų nacionalinio parko administracija (RO), „EUROPARC Atlantic Isles“ (UK), „The Conservation Volunteers“ (UK) ir „EUROPARC Nordic-Baltic“ kaip „pasyvus partneris“ (Skandinavijos ir Baltijos šalys).

² Visas pastabas siųskite Bettinai Soethe: Bettina.Soethe@europarc-deutschland.de

- ST turi raštišką politiką dėl savanorių dalyvavimo pagal lygybės ir įvairovės principą. Visi darbuotojai ir partneriai³ turi bendras vertybes ir supranta jų bei savanoriškos veiklos poveikį saugomose teritorijose;
- visi darbuotojai ir partneriai, kurie bendrauja su savanoriais, turi žinoti savanorių poreikius ir juos patenkinti;
- ST vykdo reguliarias savanorių įtraukimo peržiūros procedūras;
- savanoriai strategiškai prisideda prie savanorių organizacijos;
- savanoriai prideda vertės ir praplečia organizacijos paslaugas. Jie nepakeičia mokamo personalo pastangų.

2. Tinkami išteklių

ST skirs tinkamus išteklius darbui su savanoriais:

- ST atsakomybę dėl savanorių verbavimo, atrankos, palaikymo ir apsaugos patiki pagrindiniam asmeniui arba pagrindinei asmenų grupei;
- ST užtikrina, kad vadovai / savanorių koordinatoriai turėtų atitinkamas žinias apie plačiosios visuomenės įtraukimą ir šio darbo patirties;
- per darbuotojų susirinkimus bus skirtas laikas savanorių problemoms aptarti;
- su savanoriais dirbantiems darbuotojams ir partneriams bus suteiktas tinkamas draudimas;
- savanorių įtraukimui yra parengtas metinis planas su tikslais;
- savanorių pareigoms skiriama pakankamai medžiagos ir finansinių išteklių.

3. Savanorių verbavimas

ST yra atvira ir aktyviai siekia įtraukti savanorius, kurie atspindi vietos bendruomenės ir plačiosios visuomenės įvairovę.

- ST sveikina ir aktyviai įtraukia įvairios kilmės ir gebėjimų savanorius.
- Informacija apie ST ir kaip savanoriai gali įsitraukti yra kuo plačiau prieinama.
- ST stebi savanorių komandos įvairovę ir ketina ją padidinti.

³ Partneriai yra, pavyzdžiui, NVO, tarybos nariai ar savanoriai, kurie koordinuoja savanorius

4. Savanorių pareigybės

ST kuria atitinkamas savanorių pareigybes, kurios jiems yra vertingos, ypač neoficialiai įgytų kompetencijų atžvilgiu:

- parengiamas kiekvienų savanorio pareigybių aprašas, atspindintis skirtingus savanorių motyvus, kurie gali būti išpildyti šia veikla (pvz., mokymosi, fizinės veiklos, socializacijos ir t. t. aspektai);
- ST nustato reikalingus įgūdžius, požiūrį, patirtį ir prieinamumą šioms pareigoms vykdyti;
- ST apibūdina įvairias užduotis, kurios pritrauks įvairius žmones pagal ST siekius;
- jeigu galima, užduotys yra pritaikomos, kad atitiktų atskirų savanorių poreikius, gebėjimus ir interesus.

5. Sauga

ST įsipareigoja apsaugoti savanorius nuo fizinės, finansinės ir emocinės žalos, atsiradusios dėl savanoriškos veiklos:

- galima rizika savanoriams įvertinama rengiant savanorių pareigybes;
- savanoriai apdraudžiami atitinkamu draudimu;
- yra savanorių išlaidų kompensavimo politika;
- savanorių asmens duomenys yra saugomi.

6. Verbavimo procesas

ST yra įsipareigojusi naudoti sąžiningas, veiksmingas ir nuoseklias verbavimo procedūras visiems galimiems savanoriams.

- Savanoriška veikla besidomintiems žmonėms pateikiama aiški informacija apie verbavimo ir atrankos galimybes.
- Verbavimo procedūros yra tinkamos savanorio pareigybei.
- Savanoriams yra pranešama apie atrankos rezultatus.
- ST apgalvotai priima rekomendacijas bei nuosekliai ir vienodai iš visų savanorių.
- ST apsvaustė, kokie teistumai / drausminės nuobaudos gali būti priimtini ar nepriimtini norimai vykdyti savanoriškai veiklai.

7. Savanorių mokymas

Nustatytos aiškios naujų savanorių supažindinimo su savo pareigybe, ST, darbu ir politikomis procedūros.

- Savanoriai informuojami, kokias viltis ir lūkesčius ST turi dėl jų, ir ko gali jie tikėtis iš ST vykdydami savo pareigas.
- Visi nauji savanoriai supažindinami su atitinkamais mokamais darbuotojais ir kitais savanoriais, su kuriais jie turės bendrauti.
- Savanoriams suteikiama informacija ir (arba) mokymas, reikalingas pareigoms atlikti. Savanoriai informuojami, kaip ST spręš situacijas, kai savanoris elgsis netinkamai, ir kaip jie gali apskųsti mokamų darbuotojų, vartotojų, komiteto narių ar kitų savanorių elgesį su jais.
- Tiek savanoris, tiek ST žino savanorių pareigų ribas.

8. Pagalba ir priežiūra

ST atsižvelgia į įvairius savanorių poreikius dėl pagalbos ir priežiūros:

- atitinkamai siūlomos asmeninės ir (arba) grupinės pagalbos konsultacijos dėl savanorio pareigų atsakomybės lygio ir emocinių poreikių;
- savanoriai žino, kad jie gali atsisakyti vykdyti reikalavimus, pavyzdžiui, jei jie laiko juos nerealiais, neatitinkančiais pareigų apimtį arba jei jie neturi įgūdžių juos įvykdyti;
- savanoris ir savanorių koordinatorius kuria konkrečią savanorio pareigybę kartu;
- savanorių prašoma pateikti atsiliepimus apie savo pareigas ir jų darbą ST;
- savanoriai informuojami apie visus aktualius pokyčius ST, kurie turi poveikio jų pareigoms.

9. Pripažinimas

Visa ST žino apie poreikį suteikti savanoriams pripažinimą:

- ST pripažįsta savanorių indėlio vertę ir veiksmingai praneša apie savo dėkingumą savanoriams, tiek oficialiai, tiek neoficialiai;
- ST suteikia savanoriams galimybę tęsti savo įgūdžių ir talentų ugdymą siūlomose pareigose, jeigu taikytina;
- išeinantiems iš ST savanoriams, kurie reguliariai dirbo ST, suteikiama rekomendacija ir (arba) kita pažyma apie jų pasiekimus;
- ST stengiasi gauti atsiliepimus iš išėinančių iš ST savanorių.

Šis projektas yra remiamas Europos Komisijos. Šis leidinys atspindi tik autoriaus nuomonę ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį čia esančios informacijos naudojimą.